

## Van de redactie

Ongeveer halverwege de vorige eeuw is door de rijksoverheid een 'Commissie voor de Geologische Kaart en Beschrijving van Nederland' in het leven geroepen, met als hoofddoel het vervaardigen van een geologische kaart van Nederland. Deze commissie benoemde, om de uitvoering van de werkzaamheden te bespoedigen een aantal zg. correspondenten. Eén van deze correspondenten was Hermann Schlegel, de latere directeur van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie. Deze kreeg als opdracht de Limburgse fossiele reptielen te onderzoeken. Eén van de interessantste resultaten van zijn onderzoek was de conclusie dat de *Mosasaurus* geen loop- maar zwempoten had. In een artikel van de hand van de heren Mulder en Theunissen wordt uitgebreid ingegaan op dit paleontologisch werk van Schlegel. Daarnaast komt, welhaast vanzelfsprekend, de turbulente historie van de 'Commissie voor de Geologische Kaart' aan de orde. In dit verband is het misschien goed er op te wijzen dat vanaf 12 november in het Natuurhistorisch Museum een tentoonstelling over Mosasauriërs te zien zal zijn (zie achterzijde binnenomslag).

Van de *Mosasaurus* naar de levende bewoners van de onderaardse kalksteengroeven is maar een kleine stap. Een tweede hoofdartikel is dan ook gewijd aan zeldzame vleermuiswaarnemingen in deze 'grotten'. Ze worden beschreven door de heer Cobben, die aan het slot van zijn artikel benadrukt, dat deze zeldzame waarnemingen beslist niet tot de conclusie mogen leiden dat het goed zou gaan met de vleermuizen.

Met het denken over evolutie is onlosmakelijk het denken over soortsvorming verbonden. Het is dan ook leuk, dat de heer Cortenraad, naar aanleiding van de vondst van een voor Limburg nieuwe variëteit van het Klein kruiskruid, in een artikel ingaat op de wijze waarop deze variëteit ontstaan zou kunnen zijn.

A.J. Lever

## Verslagen van de maandelijkse bijeenkomsten

### Te Heerlen op 11 september

Na een welkomstwoord van de heer Bult, de voorzitter moest wegens vacatie verstek laten gaan, toonde mevrouw Adams een eiketak, waarop zes verschillende soorten gallen voorkwamen. Een viertal kon ter plaatse op naam worden gebracht, te weten: Ananasgal, Knoopgal, Stuitergal en Lensgal. Hierna ontspon zich een gesprek over gallen, waaruit bleek, dat bij menig een de galnoteninkt van vroeger nog steeds in herinnering was gebleven. Volgens de heer Spica verfdien ambachtelijke schoenmakers uit die tijd schoenen zwart met behulp van gallen.

Mevrouw Wetsels en de heer Bronneberg bleken beide dezelfde plantesoort te hebben meegebracht. Door de heer Koelman verleden jaar uit Turkije meegebracht materiaal van een *Polygonum* soort was door mevrouw Wetsels gestekt en door de heer Bronneberg gezaaid. De plant werd door laatstgenoemde gedetermineerd. Het

bleek *Polygonum maritimum* te zijn, een soort die langs de kusten van de Zwarte Zee, Middellandse Zee en Atlantische Oceaan (tot de Britse Kanaaleilanden) voorkomt.

De heer Bronneberg toonde verder een tak met vruchten van de Karmozijnbes (*Phytolacca esculenta* Van Houtte), ook wel Zoetbes genoemd, afkomstig uit zijn eigen tuin en daar waarschijnlijk door vogels gezaaid. De donkerrode bessen worden gebruikt als kleurstof voor suikerwerk en wijn. Volgens de heer van Beek werden de bessen in de Middeleeuwen al gebruikt als zoetstof. Deze van oorsprong Oost-Aziatische plant onderscheidt zich door haar acht-talligheid van haar tientallige Amerikaanse verwant *P. americana* L.

Nadat de heer Spreuwenberg in het kort iets had verteld over twee in de Zuid-Limburgse loofbossen algemeen voorkomende grassen, nl. Reuzezwenkgras (*Festuca gigantea*) en Boskortsteel (*Brachypodium sylvaticum*) en de heer Simons een vondst van Druifkruid (*Chenopodium botrys*

L.) op de steenberg bij Hoensbroek had getoond, kreeg de heer Spica het woord. De heer Spica houdt zich bij het Recreatieschap Zuid-Oostelijke Mijnstreek onder meer bezig met het statistisch onderzoek van de flora van de Brunssummer Heide en de Schinveldse Bossen. Dit onderzoek heeft onder andere tot doel de waarde van deze natuurgebieden te bepalen en na te gaan welke beheersvorm(en) het best kunnen worden toegepast.

Om de floristische waarde van natuurgebieden te bepalen kan men het aantal soorten planten tellen, dat in zo'n gebied voorkomt. Hiertoe wordt het bewuste terrein verdeeld in zogenaamde kilometerhokken, vierkante stukken gebied met een oppervlakte van 1x1 kilometer. In elk van deze hokken worden alle voorkomende plantesoorten genoteerd. Op deze manier werden en worden in de Schinveldse Bossen en de Brunssummer Heide 32 kilometerhokken geïnventariseerd. In het rijkste hok trof men 364 soorten aan.